

ECVET В БЪЛГАРИЯ –

Постигнати резултати на национално ниво

20 години
НАПОО

НАПОО

Национална координационна точка за ECVET

e-mail: napoo@navet.government.bg

www.navet.government.bg Тел: 02/971 20 70

Гъвкави квалификации за променящия се пазар на труда

- *ESCVET представлява система за пренос, признаване и натрупване на кредити в системите за професионално образование и обучение, чиято основна цел е да подкрепя и насърчава мобилността на учащи, обучители и на заети лица за достъп до учене през целия живот.*
- *ESCVET цели да улесни признаването и натрупването на умения, свързани с работата и на знания, придобити по време на мобилност в друга европейска държава.*
- *ESCVET осигурява по-добра съвместимост между различните системи за професионално образование и обучение в Европа.*
- *ESCVET допълва и надгражда концепции и принципи, споделени с европейската квалификационна рамка (EQF), Europass и европейската референтна рамка за осигуряване на качество за ПОО (EQARF).*

Началото

Като европейски инструмент за представяне, подпомагане и разширяване на ученето през целия живот и мобилността на работната сила ESCVET се въвежда с Препоръката на Европейския Парламент и на Съвета от 18 юни 2009г. за създаване на Европейска система за кредити в професионалното образование и обучение.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009H0708\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009H0708(02)&from=EN)

ЕСVET в България

Опитът на България датира от 2010г., когато в Националната агенция за професионално образование и обучение е създадена междуведомствена работна група с участието на широк кръг заинтересовани страни.

За постигане на по-добра координация и информираност по въпросите за прилагането на ESCVET на национално и секторно ниво през 2012г. със заповед на МОН НАПОО получава статут на Национална координационна точка за ESCVET. Задачите на Агенцията са свързани със създаване на нормативни, методологически, организационни и технически предпоставки за въвеждането и развитието на ESCVET в националната система на ПОО.

В допълнение към НАПОО и МОН, Центърът за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР), в рамките на който функционира националната мрежа от експерти на ESCVET, допринася за насърчаване на ползите от прилагането на ESCVET. Ролята на мрежата е да организира събития - семинари, уъркшопи, кръгли маси - с участието на професионални гимназии, центрове за професионално обучение, работодатели и други заинтересовани страни, които насърчават ползите от прилагането на този европейски инструмент.

Подготовка за реализиране на концепцията за прилагане на ESCVET в България

Законодателни промени

През 2014г. с промяната в Закона за професионалното образование и обучение се поставя началото на нормативната уредба, регламентираща натрупването и трансфера на кредити.

С влезлите в сила промени в ЗПОО от 01.08.2016 г., на мястото на „Държавно образователно изискване“ (ДОИ) за придобиване на квалификация по професия, се въвежда терминът Държавен образователен стандарт (ДОС). Съгласно чл. 13а от ЗПОО ДОС вече са структурирани в **единици резултати от учене**.

НАПОО осигури методически тази промяна като актуализира ключовите документи за разработване на ДОС – „Рамкови изисквания за

разработване на ДОС за придобиване на квалификация по професии“ и „Методически указания за разработване на ДОС за придобиване на квалификация по професии“ чрез прилагане на подхода „Единици резултати от учене“. В съответствие с принципите на ESCVET експертният екип на НАПОО тества и внедри успешно новата методология за актуализиране на ДОС.

С направените законодателни промени в рамката на ДОС се създават предпоставки за функциониране на кредитна система в ПОО. Дефинирането на „единиците резултати от ученето“ в ЗПОО улеснява въвеждането и прилагането и на други европейски инструменти и принципи в ПОО – ЕКР/НКР, Европас, валидиране и признаване на неформално и информалното учене, кариерно ориентиране и др.

Методология за актуализиране на ДОС

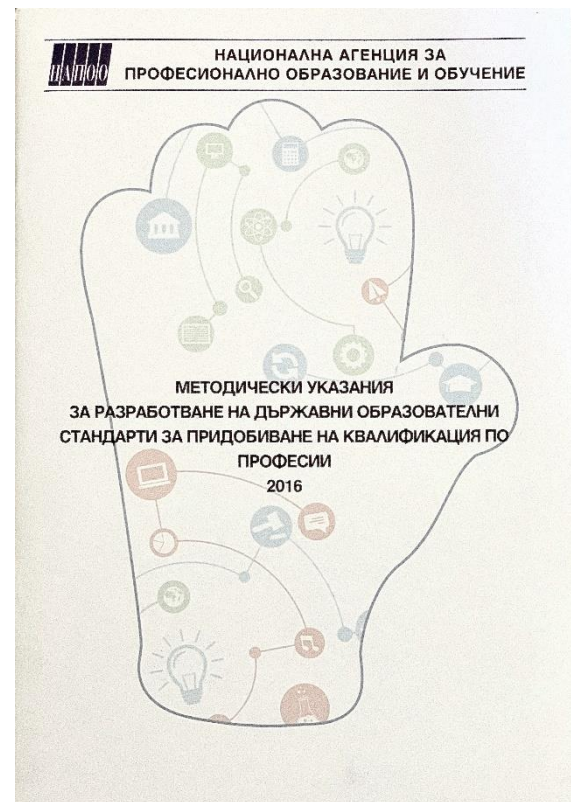
Процесът на усъвършенстване на методологията за разработване на ДОС за придобиване на квалификация по професии преминава през различни етапи, за които е характерно прилагането на различен подход.

В периода 2002-2006 г. ДОС за придобиване на квалификация по професии определят дейностите, които се изпълняват в рамките на професията, и необходимите знания, умения и професионално значими качества на личността.

През 2007 г. рамката, по която се разработват ДОС, е актуализирана, като се променя подходът, по който се разписват стандартите - той вече не се базира на съдържанието на обучението, а е ориентиран към резултатите от ученето.

С въвеждането на подхода за разработване на ДОС, ориентиран към „единици резултати от учене“ (Рамкови изисквания 2015 г. и 2016г.) се преминава към извеждане на отделни знания, умения и компетентности за всеки резултат от ученето.

Последните Методически указания и Рамкови изисквания за разработване на ДОС, приети през 2019 г., включват прецизиране на подготовката и етапите по разработване на проектите на ДОС, добавяне на важен етап на предварително съгласуване на разработваните документи с всички заинтересовани страни и представят по-богат инструментариум за подпомагане на процеса.

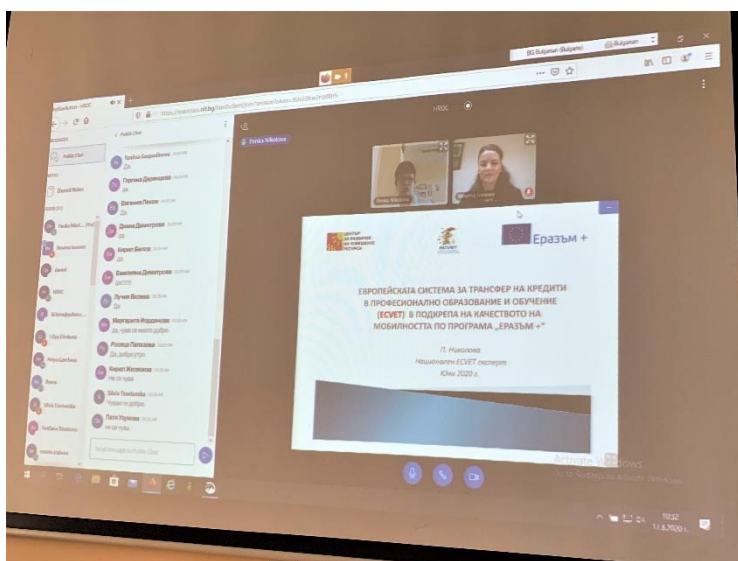
Всяка една от единиците резултати от учене (ЕРУ) в ДОС за придобиване на квалификация може да бъде самостоятелно оценена и/или валидирана. Валидирането е процес на установяване съответствието на придобитите чрез неформално обучение или информално учене резултати с тези от ДОС. Така се улеснява възможността за придобиване/надграждане на професионална квалификация, както и достъпът за реализация на пазара на труда. Правилата и процедурата за валидиране са регламентирани в Наредба № 2 от 13.11.2014 г. на Министъра на образованието и науката за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности. НАПОО осъществява последващ контрол по отношение на процедурите за валидиране, организирани от Центровете за професионално обучение в цялата страна.

Дейности на българския екип в подкрепа на популяризирането на ECVET

През годините до днес НАПОО проучва и разпространява в България редица добри практики, изследвания, международни проекти, свързани с тестването и внедряването на Европейската система за трансфер на кредити в ПОО.

В различни формати като информационни дни, семинари, уебинари и годишни форуми националните ESCVET експерти популяризират ползите от въвеждането и прилагането на ESCVET в страната.

През 2018г. в рамките на Българското председателство на Съвета на ЕС при голям интерес се провежда годишният ESCVET форум на тема „Използване на ESCVET за дългосрочна мобилност“.

Съвместно с Центъра за развитие на човешките ресурси и други компетентни институции ежегодно се реализират регулярни инициативи и синхронизирани дейности за всички организации в системата на ПОО и социалните партньори в подкрепа на внедряването на ESCVET на национално ниво.

Експерти на НАПОО участват в Европейската мрежа ESCVET, която обединява потребителите на ESCVET, координаторите на националните екипи на ESCVET и експертите на ESCVET, с цел проучване на последните промени в политиката и тяхното въздействие върху ESCVET и обсъждане на резултати от проучвания на инструментите за ПОО и мобилността на ПОО.

Кредитната система при провеждане на мобилности

Най-голям интерес у нас има при прилагането на инструментариума, приложим към ESCVET мобилности, както и по отношение на практическата работа за изготвяне на съпътстващата документация: меморандум за разбирателство, споразумение за обучение, академична справка. Експертите от специализираната администрация на Агенцията отговарят на постъпили запитвания и по отношение на оценяването, валидирането и признаването на резултати от ученето, усвоени по време на мобилност в страни от ЕС.

Предстоящи дейности на национално ниво

ESCVET има съществена роля за повишаване на качеството и модернизиране на професионалното образование и обучение. Инструментът допринесе за подпомагане на по-гъвкави обучителни пътеки и натрупване на резултати от ученето, постигнати при неформалното обучение.

Създадени са редица успешни предпоставки за въвеждането на национална система за натрупване и трансфер на кредити в ПОО, която да осигури по-добри възможности за придобиване на квалификации, включително и на такива от висшето образование.

В качеството си на Национална координационна точка за ESCVET, НАПОО продължава да осъществява активна дейност за популяризиране и имплементиране на ESCVET в България.